

Vsakodnevne

rutine kot so kopanje, hranjenje, previjanje in [vožnja z avtomobilom](#) ponujajo številne priložnosti za učenje ter spodbujanje različnih področij celostnega razvoja predšolskih otrok. Vključenost otrok v tovrstne vsakdanje dogodke omogoča učenje na naraven in otrokom prijeten, vendar strukturiran način. Rutine so del otrokovega vsakdana, odvijajo pa se večinoma vedno na enak način. Njihova repetativna narava tako mlajšim kot starejšim predšolskim otrokom olajša učenje in razvoj različnih področij govora, jezika ter komunikacije.

V vsakodnevnih rutinah se zlasti mlajši predšolski otroci učijo marsikaj o svetu okoli sebe. Slednje zajema njihovo razumevanje o tem, kako si **sledijo dogodki oziroma posamezne rutine tekom dneva** (na primer naprej se zbudijo, nato se oblečejo, umijejo zobe in kasneje pojejo zajtrk), **[učijo se novih besed](#)**, ki so uporabljene v teh rutinah, prav tako pa se učijo različnih **socialnih vlog oziroma veščin** (na primer, kako pričeti pogovor in kako se ustrezno odzvati na drugega, kadar le-ta prične pogovor, kako sodelovati v pogovoru kot enakovreden partner itd.).

UČENJE SOCIALNIH VLOG IN VEŠČIN V VSAKODNEVNIH RUTINAH

Vsaka rutina je sestavljena iz serije določenih korakov oziroma posameznih ciljev, zaradi česar malček ve in razume, kaj vse se mora zgoditi v posamezni rutini (na primer med rutino oblačenja je cilj, da bo imel oblečeno majčko, hlače, nogavice in čevlje). Določene rutine imajo poleg korakov tudi posebne fraze ali izjave oziroma besedišče, ki spremlja posamezne dele rutine (na primer starši lahko rutino oblačenja naznanijo z izjavo: »Greva se preoblečt!«).

Med rutinami je dobrodošlo, da otroku omogočate **aktivno vključevanje**. Na začetku, ko so otroci mlajši in manj spretni ter šele spoznavajo vsakodnevne rutine, je razumljivo, da starši opravijo večino korakov v posamezni rutini, kot je oblačenje majice čez otrokovo glavo ali pa nanašanje zobne paste na zobno krtačko in umivanje otrokovih zob. Kasneje, ko otrok rutino bolje pozna, se njegova vloga v njej spremeni in postane bolj aktivna; otrok samostojno naredi in pove več, rutino lahko prične ali pa konča, staršu pove, kateri korak sledi ali pa katere pripomočke potrebujeta v določenem delu rutine itd. Z naraščanjem otrokove aktivne vključenosti v rutino naraščata tudi njegova samostojnost in samozavest.

Pogosto je za starša enostavneje in hitreje, če vodi otroka skozi rutino oziroma namesto njega opravi vse korake, tudi tiste, ki bi jih otrok že lahko opravil samostojno oziroma se jih naučil izpeljati sam. Kadar starš namesto otroka naredi vse (na primer mu obleče hlače ali pa stisne zobno pasto na zobno ščetko, čeprav je malček že pripravljen, da se nauči to narediti samostojno) oziroma predvideva njegove potrebe (na primer mu ponudi sok, še preden otrok zanj prosi), otrok ne dobi občutka, da lahko vpliva na svet oziroma dogajanje okoli sebe. Kadar pa starš počaka, da otrok samostojno izpelje določen korak rutine, kot je na primer, da v rutini umivanja zob odpre pipo z vodo, se malček prične učiti, kakšna je lahko njegova **vloga pobudnika** oziroma iniciatorja v rutini. Slednje je izjemno pomembna učna izkušnja za otroka, saj mu pomaga pri razumevanju, da lahko prevzame vlogo nekoga drugega oziroma njegovo perspektivo, kar pa predstavlja pomemben del učinkovite dvosmerne socialne interakcije.

Kadar se na otrokovo vedenje starš ustrezno odziva (na primer, otroku poda sok šele po tem, ko malček nanj pokaže s prstom), se otrok nauči, da obstajajo **ustrezni načini sporočanja potreb in želja**. V primeru, da starš spregleda ali pa ignorira otrokov komunikacijski poskus (kot je na primer kazanje s prstom na sok), bo otrok skušal svoje sporočilo podati na drug način, slednji pa je lahko manj ustrezen oziroma zaželen; otrok lahko prične jokati ali pa skuša pridobiti sok tako, da spleza na pult. Da bi se lahko otrok naučil družbeno sprejemljivega vedenja, je nujno, da je aktivno vključen v strukturirane socialne aktivnosti, v katerih dobiva ponavljajoče in uspešne izkušnje.

UČENJE POMENA BESED

Vsakodnevne rutine pogosto spremljajo določene besede in izjave, ki se v konkretni rutini večinoma ponovijo vedno znova ob istem, točno določenem koraku. Repetativnost teh besed in izjav otrokom olajša razumevanje njihovega pomena, prav tako pa si jih hitreje in lažje zapomnijo ter pričnejo uporabljati v svojem izražanju. Na primer, ko starš s police v omari vzame kozarec in vanj natoči sok, nato pa slednjega prinese v bližino otroka, malček in starš v tem trenutku delita skupen interes, saj sta oba pozorna na kozarec soka. Če starš on tem uporabi izjavo, kot je na primer: »Izvoli sok!«, z besedo *sok* označi določen predmet, zaradi česar otrok prične povezovati to konkretno besedo s tekočino v kozarcu. Kljub temu, da je interakcija med staršem in otrokom pri tem kratka, ta deljena aktivnost predstavlja osnovo za razumevanje. Kljub temu pa malček sprva še ne razume povsem, na kaj se beseda *sok* navezuje: na kozarec, tekočino v kozarcu ali pa celo na samo dejanje ponujanja kozarca s sokom. Da bi se lahko otrok naučil pomena besede *sok*, mora to besedo slišati večkrat in v različnih situacijah. Otrokovo razumevanje je pogojeno z njegovo motivacijo za razumevanje, ki pa je pogosto povečana v situacijah, v katerih sodeluje kot aktiven udeleženec. Večkrat, ko bo slišal besedo *sok*, zlasti v primerih, ko bo sam počel nekaj s sokom, bolj bo ta beseda zanj imela jasen pomen.

PREOBLIKOVANJE RUTIN V PRILOŽNOSTI ZA UČENJE

Da bi lahko vsakodnevne rutine čim bolj izkoristili za učenje in razvoj različnih področij, je priporočljivo upoštevati nekaj osnovnih napotkov:

Rutino razdelite na zaporedje manjših, vedno istih korakov, ki jih spremljajo vedno iste besede oziroma izjave: kadar je otrok vključen v določeno rutino, bodite pozorni na to, da si koraki sledijo vedno v istem zaporedju, prav tako pa naj te korake spremlja vedno isto besedišče. Tako boste malčku pomagali pri razumevanju celotne rutine.

Bodite prilagodljivi: majhni otroci se naučijo največ, kadar sledite njihovemu interesu. Na primer, če se otrok želi med rutino večernega oblačenja v pižamo valjati po postelji, vključite to dejavnost v rutino, namesto, da skušate njegovo vedenje prekiniti: »Najprej si obleci pižamo, nato pa se lahko valjaš po postelji.« Kadar otrok razume in ve, da sledi nagrada, če sledi korakom v rutini, obstaja večja verjetnost, da bo dejansko opravil vse korake v rutini.

Bodite pozorni na otrokov interes in poimenujte predmete ali dejanja, na katera je

v danem trenutku pozoren: številne raziskave ugotavljajo, da otrokom olajša učenje novih besed, kadar so odrasli pozorni na njihov trenutni interes in ga tudi upoštevajo. Na primer, če je otrok osredotočen na pico, starš pa v tem trenutku komentira: »Grem pa tvoj kozarec!«, slednje malčku ne bo pomagalo pri učenju besede pica, ki ga v danem trenutku najbolj zanima, prav tako pa mu to tudi ne bo pomagalo pri učenju izraza kozarec. Če starš komentira pico, ki otroka v tistem trenutku najbolj zanima, obstaja večja verjetnost, da se bo malček tega izraza naučil prej.

Bodite izvirni: rutine lahko oblikujete iz katerikoli aktivnosti, ki jih počnete skupaj z otrokom (na primer sejanje ali zalivanje rož, menjave obližev, [peke piškotov](#) itd.).

Vir:

Sussman, F. (2011). *The Power of Using Everyday Routines to Promote Young Children's Language and Social Skills*. Pridobljeno s <http://www.hanen.org/Helpful-Info/Articles/Power-of-Using-Everyday-Routines.aspx>